

Przeciwciała przeciw cyklicznemu cytrulinowanemu peptydowi (anty-CCP) – występowanie w chorobach reumatoidalnych

Anti-cyclic citrullinated peptide antibodies (anti- CCP) – usefulness in diagnosis and clinic in patients with rheumatoid arthritis

lek. med. Anna Felis-Giemza, prof. dr hab. n. med. Małgorzata Wiśłowska

z Oddziału Chorób Wewnętrznych i Reumatologii Centralnego Szpitala Klinicznego MSWiA w Warszawie
Ordynator: prof. dr hab. n. med. Małgorzata Wiśłowska

Streszczenie

Najczęściej dotychczas stosowanym testem serologicznym do potwierdzenia rozpoznania reumatoidalnego zapalenia stawów (RZS) jest oznaczenie czynnika reumatoidalnego. W tym celu stosuje się odczynny Waalera-Rosego i wiązania lateksu oraz metodę immunoenzymatyczną (ELISA). Czynniki reumatoidalny (RF) jest czułym lecz mało specyficznym markerem RZS – wykrywa się go również u pacjentów w innych jednostkach chorobowych. W ciągu ostatnich lat w surowicy krwi chorych na RZS wykryto obecność wielu autoprzeciwciał. Szczególne znaczenie mają przeciwciała skierowane przeciwko cyklicznemu cytrulinowanemu peptydowi (anty-CCP). Udowodniono wysoką specyficzność przeciwciał anty-CCP sięgającą 97% w diagnostyce RZS. Istnieje wiele dowodów na istnienie zależności pomiędzy obecnością i mianami anty-CCP a czasem trwania choroby oraz jej aktywnością. Przeciwciała te mogą być wykrywane w bardzo wczesnym stadium choroby oraz mogą stanowić istotny czynnik prognostyczny uszkodzenia stawów. Oznaczanie przeciwciał przeciw cyklicznemu cytrulinowanemu peptydowi u chorych z podejrzeniem RZS wydaje się być aktualnie najlepszym markerem serologicznym. Test ten jest wysoce specyficzny, bardzo czuły, ekonomiczny i łatwy do wykonania.

Słowa kluczowe: Przeciwciała przeciw cyklicznemu cytrulinowanemu peptydowi (anty-CCP), reumatoidalne zapalenie stawów (RZS), markery serologiczne, czynnik reumatoidalny

Summary

Rheumatoid factor (RF) is actually the most common used serological marker for rheumatoid arthritis (RA). Serological Waaler-Rose and latex test or enzyme linked immunosorbent assays (ELISA) are used for this purpose. RF is a sensitive, but not highly specific, marker of RA - it also appears in patients with another diseases. In recent years many autoantibodies have been found in blood serum of RA patients. The most interesting are antibodies against citrullinated peptide (anti-CCP). Anti-CCP are highly specific - 97% - in RA diagnosis. Correlations between presence and levels of anti-CCP and time and activity of disease were found. These autoantibodies could be found in the very early stages of disease and may be a predictor of joint damage. Evaluation of anti-CCP levels seems to be the best serological marker in RA patients. This test is highly specific, sensitive, cheap and easy for performance.

Key words: antibodies against citrullinated peptide (anti-CCP), rheumatoid arthritis (RA), serological markers, rheumatoid factor (RF)